

Trumá– Az első gyűjtés

Trumá Hetiszakaszk tartalma תרומה

Szakaszunkban – Trumá (2Mózes 25:1–27:19.) – rendezik az első gyűjtést, és a befolyt aranyból, ezüsből és egyéb értéktárgyakból állítják fel az első Hajlékot (Szentélyt), ami azután évszázadokon keresztül kísérte a zsidó népet – az Ígéret Földjén is. A szakasz részletesen leírja a Hajlék bútorainak és eszközeinek, edényeinek készitési és használati utasítását.

Izrael népét Mózes révén felszólítja az Örökkévaló, hogy adakozzanak tizenötféle anyagot: aranyat, ezüstöt és rezet, kék, bíbor és vörös színűre festett gyapjút; lent, kecskeszört, állatbőröket, fát, olívaolajat, fűszereket és drágaköveket. És mindezekből, mondja az Örökkévaló Mózesnek, „készítsenek számomra szentélyt, hogy közöttük lakozzam!” – **2Mózes 25:1–8.**

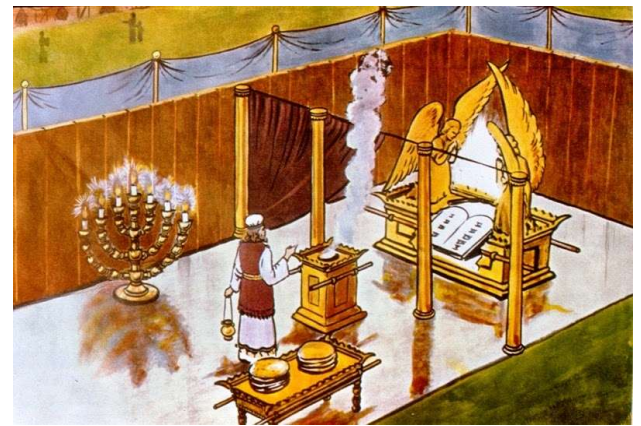
A Szináj-hegy csúcsán Mózes részletes utasításokat kap az Örökkévalótól, hogyan kell megépíteni ezt a szentélyt annak érdekében, hogy könnyedén lebontható, szállítható majd újra összeszerelhető legyen a sivatagi vándorlás során. – **2Mózes 25:9.**

A Szentély belső helyiségében, egy művészi szövésű függöny mögött állt a Frigyláda, benne a Tízparancsolatot tartalmazó törvénytáblákkal; a Frigyláda fedelén pedig két színaranyból vert kerub állt. A Szentély külső helyiségében pedig a hétágú Menóra állt, valamint az Asztal, rajta a „színkenyerekkel”. – **2Mózes 25:10–40.**

A Szentély három fala 48 darab függőleges helyzetű, arannyal burkolt, ezüsttalapzatba állított fadeszkából volt összeillesztve. A tető három rétegből állt: (a) tarka, gyapjúból és lenből

készült szöttesekéből; (b) kecskeször-takaróból; (c) kosbőr- és táchásbőr-takarókból. A Szentély bejárata előtt hímzett szentélyrekesztő fal állt, amit öt pózna támasztott. – **2Mózes 26.**

A Szentélyt és az előtte álló, rézzel bevont olárt lenszövet drapéria vette körül, amelyet 60 réztalapzatú, ezüstdíszes, ezüsthorgos fapózna támasztott. – **2Mózes 27. 1–19.**

תרומה

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Trumá – (תרומה)

Arany! Arany! Arany!

De Isten nem csak az aranyérmést szereti!

Igen, arany! – mintha egy közvetítő kiabálná az olimpián, úgy hangzik ez a szó. És valóban minden tiszteletünk azé, aki az aranyérmét hazaviszi. Cikkeket írnak róla, szerepel a televízióban, mindezt a győzelmének köszönhetően. Igaz, hogy az ezüst és bronz is jobb a semminél, de ha választani lehetne, hogy egy csokor aranyérem lógjon a nyakában és úgy térjen haza, vagy csak érem-mintákkal, akkor ki ne választaná az első lehetőséget?

A válasz: az Örökkévaló!

Hetizakaszunkban olvassuk, hogyan adták össze a zsidók az alapanyagokat a Miskán építéséhez, az utazó szentélyhez, ami a sivatagban kísérte őket.

Ez a feladat annyira érdekes és megható volt, hogy arra ösztönözte a népet, hogy egy gyönyörű nagyszerű építményt tervezzenek, tekintélyes, drága kiegészítőkkel. Amikor Egyiptomot elhagyták, annyi aranyat szereztek, hogy meg tudták volna építeni az egész szentélyt színaranyból, és a „másodosztályú” fémekhez nem is kellett volna nyúlniuk. Mégis arra lettek utasítva, hogy más fémeket is felhasználjanak: Aranyat, ezüstöt és rezet.

Értitek ezt? Logikusan, amikor az Istennek építenek házat, miért nem használják a legjobbat, és csakis a legjobbat?

Azért, mert a szentély otthont ad az Örökkévalónak, így minden létező anyagot fel kell az építéséhez használni.

Az embereket, akár a fémeket, különböző kategóriákba lehet sorolni. Vannak, akiket az ezüsthöz hasonlíthatunk, akik ezüstkanállal a szájukban születtek, sosem kellett próbákat kiállniuk, és sosem fognak elbukni. Aztán vannak

az arany kategóriások, akik erőfeszítéseiknek köszönhetően megállták a helyüket a kihívások során, és erősen őrzik az erejüket és biztonságukat mind a sikerek mind a teljesítmények idején.

Aztán van még a réz, ami a gonoszságainkban jellemez minket. Egyszerű emberek, néha jó szándékokkal, de a gyengeségeik újra és újra lehúzzák őket, és a jó szándékok egy tonna iszap alá temetődnek. Mennyivel egyszerűbb lenne elmenekülni a színről, és meghagyni a szentélyépítést a sikeres aranyak és ezüstnek – gondolhatjuk.

De nem, Istennek szüksége van mindhárom „győztesére”. Ő nem csak az igaz emberek erőfeszítéseit értékeli, és várja el, ellenkezőleg, minden teremtményétől azt követeli, hogy vegyen részt az építkezésben. A „legalacsonyabb rendű” fém is ugyanúgy szerves része, elengedhetetlen kelléke a szentélynek, és egyben az Úr lakóhelye a világban!

Időnként találkozom olyan kijelentésekkel: „én nem vagyok elég vallásos”, „én nem akarok képmutatónak látszani, nem állok készen rá, hogy végig menjek az úton, akkor minek is kezdeném el?”

De a zsidóság nem így látja. Az Örökkévaló nem ért egyet ezzel a gondolattal. A szentély felépítéséhez minden fémre szükség volt, és ugyanígy most is minden egyes emberre szükség van, hogy felépítsünk aktív zsidó közösségeket és működő zsinagógákat. Csak egyetlen dolgunk van: elkötelezetten jelen lenni, és elhatározni, hogy hozzájárulunk a közösség építéséhez.

Haim Shaul Glitzenstein Rabbi

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: Hászid folklór tükrében

AZ ELSŐ GYŰJTŐAKCIÓ

„És szólt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: beszélj Izrael fiaihoz, hogy hozzanak nekem adományt, minden férfiútól, akit szíve erre buzdít, fogadjátok el a nekem szóló adományt.” (Exodus, 25, 1-2)

Ez a fejezet beszéli el a pusztába épített Szentély (Miskán) történetét. A Szentély, melyet a szinájai Kinyilatkoztatás után építettek, és amely elkísérte a népet a hosszú, 40 esztendő sivatagi bolyongásban, volt hivatva jelképezni, hogy a Tóraadással nem ért véget a zsidó nép Isten-közelsége, hanem az Örökkévaló a zsidó nép szívében lakozik, és ugyanúgy, ahogy Ő szent, a népe, a zsidó nép is magán viseli a szentség jegyeit és jeleit. Maimonides felfogása szerint a Szentély fő célja az volt, hogy visszatartsa az egyiptomi „kultúrán” felnőtt zsidó nemzedéket a bálványimádástól, és az egyetlen, láthatatlan Istenre irányítsa figyelmüket. Így a Szentélynek nevelő hatása is volt.

A Szentély alapanyagainak gyűjtőakció által való mozgósítása volt az első nagyarányú megmozdulás a megújult zsidó nép életében. Aranyat, ezüstöt, rezet, bíbort, bisszusvászt, táchásbőröket, sittimfákat, olajakat és illatos füstölőszereket, valamint drágaköveket adakozott a nép rendkívül bőkezűen. A számadás során kiderült: majdnem mindenből több van a kelleténél.

Bölcseink dicsérik ezt az adakozó szellemet, de ugyanakkor rezignáltan megjegyzik, hogy ez egy speciális zsidó tulajdonság: „Ha felkéri őket adakozásra, ők adnak mindig, mindenre, tekintet nélkül a gyűjtőakció céljaira. Felkéri őket, hogy adakozzanak a Szentélynek – ők adnak: felhívják őket, adjanak az aranyborjú részére – ők szintén adnak...” (Jeruzsálemi Talmud, Sekálím 1,1)

Az első gyűjtőakció nagy sikere után általános szokássá vált a zsidó népnél a jótékony, illetve közcélokra szóló adakozás. Az elmúlt századokban a jeruzsálemi zsidó lakosság külföldi adományokból tartotta fenn magát, a Méir-Báál-Hánész perselyek stb. által. Ezt azután felváltotta a kék-fehér Keren Kájjetet persely, illetve az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció, mely a mai napig is fontos eleme, segítőtársa az izraeli államépítésnek.

„És készítetek számomra Szentélyt, hogy közöttük lakozzam.” (uo. 8) Bölcseinknek feltűnt, az Írás nem mondja: azért csináljanak hajlékot, hogy abban lakozzon az Isten, de közöttük, a nép között. Mivel ez többes számban íródott, a Midrás innen azt olvassa ki, hogy minden egyes zsidó szívében lakozik az Istenség.

A továbbiakban következik a részletes leírás – melyhez Mózes az utasításokat egy látomás során kapta meg –, milyen bútorokat, tárgyakat, felszerelési cikkeket kell a hajlékhoz (Miskán) készíteni. A fontosabbak közöttük a frigyláda, az asztal, a Menóra, a szőnyegek, takarók stb. stb. A tárgyak azokból a nemesfémekből és egyéb anyagokból készültek, amiket a nép adományozott nagy lelkesen a gyűjtőakció során. A hétágú Menóra – mely ma Izrael államnak a címere – elkísérte a zsidó népet az első, majd a második templomba is. Ez látható Titusz diadalívén Rómában, mint a legyőzött Júdea egyik zsákmányolt kegyzere, relikviája. A hagyomány szerint tilos volt hasonló Menórát csinálni, más célokra, még ha azok szent célok is, és ezért nyolcágú a chánukai Menóra, hogy különbség tétessék közte és a Szentély Menórája között.

Mint a továbbiakban látni fogjuk, Mózesnek két művész mesterember volt segítségére a Szentély és a beleváló felszerelés elkészítésében: Becáél a Jehuda törzsbeli és Oholiáv a Dán törzsbeli, aki művészi felkészültséggel készítette el mindazt, amit Mózes az égi látomás során látott.

Rabbi Tarfon a tanaita, a híres Talmud-bölcs, a munka fontosságát hangsúlyozva idézte a fenti verset, mely a Szentély fölállítását parancsolja meg, mondván „Lám, lám, mily nagy jelentősége van a munkának! Hiszen az Örökkévaló nem árasztotta dicsfényét a népre, amíg csak nem csináltak valami konkrét munkát. Amint írva vagyon: »és csináljanak nekem egy Szentélyt és utána következik csak«, hogy »köztük lakozzam. (Rabbi Nátán Avot traktátusa, 16,1)

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: Hászid folklór tükrében

AZ ISTENI ZÁLOG

„És a hajlékot készítsd tíz szőnyeggel, sodrott bisszusból, kék bíbor, piros bíbor és karmazsinfonalából, kerubokkal mintázva, szövőmunkával készítsd azokat.” (Exodus 26,1)

A Tóraadás felemelő aktusa után nem pihent, nem pihenhetett a zsidó nép babérjain. A Tóraadás nem egyszeri aktus volt, egyszeri felemelkedés a hétköznapi szükségletéből, hanem valaminek a kezdete. A Szentély felállításának parancsa azt jelképezte, hogy tulajdonképpen csak most kezdődik, illetve ezennel folytatódik az Istenszolgálat, melynek kijelölt helye a Szentély, a Gyülekezés Sátra.

Valóságos katonai akció kezdődött. Először egy átfogó gyűjtőakció, melynek során az építendő Szentély 15 alapanyagát adta össze a nép, majd pedig az Isteni ihletű mesteremberek kezdték meg a Mózes által körvonalazott tervek kivitelezését. Mind a nagyságrend, mind a berendezés pontosan részletezve volt, sőt egyes, keményebb diónak bizonyuló tárgyaknak, mint például a Menóra, még a tervrajza is megvolt. (A Midrás elbeszélése szerint Mózes nem értette pontosan, miként kell a Menórát csinálni, mire az Örökkévaló egy tüzes Menórát mutatott neki, mondván: ezt nézd és csináld utána!) A 15 alapanyag, amiből az időtálló Szentély készült, a következő volt: arany, ezüst, réz, kékbíbor, vörösbíbor, karmazsin, bisszus, kecskebőr, koszbőr, táchásbőr, sittim (akácfa), olaj, illatos fűszerek, sóhámkövek és egyéb drágakövek a mellvéd részére.

Honnan voltak őseinknek a pusztaságban ezek a drágaságai? Az egyszerű magyarázat az, hogy az egyiptomi rabszolgaságból, mint tudjuk, nem üres kézzel mentek el, és mint a Midrás megjegyzi, a tengerparti zsákmány, amit az elsüllyedt (majd a tenger által kivetett) egyiptomiaktól zsákmányoltak, még nagyobb volt, mint amit magukkal hoztak. Így érthető, hogy minden egyes zsidónak volt egy kis ez, egy kis az, egy kis arany, egy kis drágakő stb. Amikor egy nép összefogásáról van szó, pár nappal a Tóra-adás eufóriája után – amihez még nyugodtan hozzátehetjük az aranyborjú vétke miatt érzett büntudatot –, akkor nem csoda, ha „terülj asztalkám” módjára mindent rögtön összeadtak, olyannyira, hogy több is volt a kelleténél.

A Szentély egy szétszedhető és összeállítható, valamint természetesen hordozható alkotmány volt, benne az előírt berendezéssel, melynek legfontosabbika a Frigyszekrény. Ebben voltak a Mózes által a Szináj-hegyéről lehozott kőtáblák, melyeket háború esetén a seregek élén hordoztak. A Midrás szerint a Frigyszekrény rengeteg csodálatos esemény forrása volt: amikor a Jordánhoz ért, akkor a folyó kettévált a Szentély előtt, Jerikó ostroma-kor a Frigyszekrényt hétszer vitték az ostromlott város körül, míg csak a falak be nem omlottak majd, amikor a filiszteusoknak sikerült a Frigyszekrényt megkaparintani, akkor az olyan elemi csapásokat hozott rájuk, hogy kénytelenek voltak „**önszántukból**” visszaadni. Maga a Szentély több száz éven át „működött”. Hűségesen elkísérte a népet sivatagi bolyongásai során, majd a negyven év leteltével bevitték az Ígéret Földjére, és ott Gibeonban, Silóban, Kirját Jeárimban stb. funkcionált, amíg csak Salamon király fel nem építette az első templomot. Akkor, de csak akkor ért véget a pusztai, Mózes által épített Szentély „karrierje”, és a Talmud-bölcsek tanúsága szerint (**Szóta 9**), akkor rejtették el a Gyülekezés Sátrát, annak oszlopaival, rete-szeivel, deszkáival egyetemben, mégpedig a templomcsarnok alatti üregekben.

A héber szóhasználatban a Miskán (hajlék) kifejezés, ami szakaszunkban a Szentélyt jelöli és a Másikon (zálog) egy töből fakadnak, azonos a gyökerük. A Midrás bölcsei észrevették ezt, és azt mondták: „a Szentély mintegy Isteni zálogként szerepel, és ha a zsidók úgy viselkednek, hogy – Isten őrizz – halálbüntetést érdemelnek, akkor a zálog megvédi őket”. Mondá erre Mózes: „**Egek Ura! Hisz Te jól tudod, hogy eljön az idő, amikor nem lesz Szentély, sem templom, és mi lesz akkor a zálog?!**” Felelé erre az Örökkévaló: „**ebben az esetben veszek**”.

Történelmi és szertartási szempontokon kívül a pusztaságbeli Szentélynek nagy törvényadó jelentősége is volt, mert az ott végzett munkálatokat – szám szerint 39-et – állították példaként, mint azokat az alapvető munkákat, amelyeket egy zsidó embernek szombat nem szabad végezni.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A szeretet szavai a Bibliában

Sokan a Biblia legjelentősebb gondolatának mondják a szeretet erejéről szóló tanítást és parancsolatokat. Nem véletlen, hogy a Tóra öt könyve közül épp a középső, a Vajikrá (a Papok könyve) központi részén találjuk a híres "aranszabályt: **Veahavta leréakhá kamókhá** (= „**Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat**”). S ugyanezzel az igével írja elő a Szentírás, a legfőbb zsidó imádság keretében, a Mindenható iránti szeretetet: **Veahavta ét-Adonáj Elohekhá...** (= „**Szeresd az Örökkévalót, Istenedet, egész szíveddel, egész lelkeddel és minden erőddel**”).

Nem véletlen, hogy a Biblia éppen a szív szeretetét írja elő, ez a parancs ugyanis a tudatos, s nem az ösztönös érzelmekre vonatkozik. (A szív bibliai felfogásáról később szólunk majd.) A szeretetnek nem szavakban kell megnyilvánulnia, hanem a való, mindennapi életben, cselekedetünkben. A kereszténységgel ellentétben, a zsidó vallás nem írja elő, hogy ellenségeinket is szeressük, de minden tettünkben gyakorló szeretet vár el tőlünk.

Tudnunk kell azonban, hogy a bibliai héber nyelvben két szót használunk a szeretetre, az egyik a fenti parancsolatokban is szereplő **ahavá** (= szívből jövő szeretet), a másik a **heszed** (= a gyakorló szeretet). Amíg érzelmeinknek viszonylag kevésbé tudunk parancsolni, szeretettel kell fordulnunk Isten és embertársaink felé, addig a **heszeddel**, a szeretet gyakorlásával szinte minden cselekedetünket, mondhatni egész életünket irányíthatjuk, a Szentírás szellemében rendezhetjük be. S éppen ebben a gondolatvilágban jött létre, fogalmazódott meg hajdan a sajátos zsidó életforma.

Itt jegyezzük meg, hogy a magyar nyelv is két szót különböztet meg: szeretet és szerelem. Csakhogy mindkettő elsősorban érzelmi kérdés, s ezért a bibliai héberben mindkettőt az **ahavá** szóval fejezzük ki. Lássunk egy jól ismert, szép példát az Énekek énekéből: **Ki azá kamávet ahavá...** (= „Mert erős, mint a halál a szerelem, kemény, mint a sír, a féltés, lángjai tűz lángjai, isteni izzás”).

A Talmud szerint az erkölcsi világregend egyik kiemelkedő pillére a **gmilut heszed**, amely kifejezést így szokás fordítani: a szeretet gyakorlása. Am ez a fordítás nem pontos, a **heszed** szó ugyanis önmagában is ezt jelenti: gyakorló szeretet. A **gmilut** jelentése: viszonzás. Így a kifejezés értelme, annak a gyakorló szeretetnek a viszonzása, amelyet Isten velünk művel, hogy életben tart, segít és táplál bennünket. S a bibliai zsidó gondolkodás szerint ezt az isteni szeretetet nem elsősorban ő felé kell viszonznunk (Neki nincs rá szüksége), hanem embertársaink felé.

Ahogy egy híres hászid rabbi is megfogalmazta, amikor tanítványai megkérték:

- **Mester, taníts meg minket Isten szeretetére!**
 - **Mire ő így válaszolt:**
 - **Szeressétek az embereket.**

Innen ered a zsidó közgondolkodásnak az a sajátossága, miszerint Isten azért gyakorol velünk szeretet, hogy jót tehesünk embertársainkkal. Mindebből következik az a furcsa helyzet is, hogy a zsidó koldus, a **snorer** nem kér, hanem szinte követel. Úgy érzi ugyanis, neki jár az adomány. Joggal tekinti úgy: Isten azért adja a gazdagnak mindazt, amivel ellátja, hogy neki bőségesen adjon belőle...

Másrészt viszont, aki a gyakorló szeretet jegyében rendezi be életét, joggal kérheti és remélheti a Mindenhatótól, hogy viszonzza számára jótetteit. Ahogy imáinkban is mondjuk: **Hágóméi lahaszadim tovim** (= „**ő az, aki jóval viszonzza a gyakorló szeretetet**”). Ősi szokás szerint, ha valaki valamely bajból megmenekül (újabbán minden repülőút után is), a Tóra elé kell járulnia, ugyanígy kell szólnia. Mire a többiek ezt válaszolják: „**Aki minden jót gyakorolt veled, ő viszonzzon neked minden jót (a továbbiakban is)**”.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A TIZEDIK CSAPÁS

Mózes és Áron hazaindult a palotából. Véget ért a küzdelmes harcuk a Fáraóval. Útközben megszólította őket az Örökkévaló. Örömhírt közölt: elérkezett az idő hamarosan véget ér a rabszolgaság, gazdagon megrakodva vonulnak ki Egyiptomból. Addig még lesz néhány feladat számukra, amit tudott velük.

Nincs olyan örömhír, ami ne hozna magával valami rosszat is. Amikor hazaértek megtudták, hogy szeretett nővérük férje Káleb az építkezésen halálos balesetet szenvedett és már el is temették. Áron azonnal elküldte egyik fiát a nővérehez azzal az üzenettel, hogy Mirjam és fia Húr költözzenek hozzá.

Mózes összehívta a héberek vezetőit és közölte az Örökkévaló utasításait. Elérkezett a szabadulás napja. Minden család vegyen egy bárányt, őrizze négy napig és vágja le. Süssék meg egészben a tűzön és fogyasszák el kovásztalan kenyérral és keserűfűvel. Amit nem tudtak megenni azt égessék el a tűzön.

„Vezessetek elő és vegyetek magatoknak juhokat családjaitok szerint és vágjátok le a Peszách áldozatát. És szerezzetek magatoknak izsópkötegeket és mártsátok a vérbe, mely az edényben van és érintsétek meg a szemöldökfát és a két ajtófélfát az edényben levő vérral.”

Az Örökkévaló éjszaka átvonul Egyiptomon és megöl minden elsőszülöttet, kivéve azokat a családokat, amelyeknek a kapuja meg van jelölve a bárány vérével. A zsidó épületeken a mai napig erre emlékeznek a Mezuzá felszerelésével. A héberek hazamentek, és megtették azokat a dolgokat, amit az Örökkévaló mondott nekik Mózes által.

Eljött a negyedik nap estéje, együtt volt a három testvér Mózes, Áron, és Mirjam. Levágták az áldozati bárányt, vérével megfestették az ajtófélfákat, egészben megsütötték, majd jóízűen fogyasztották a sült húst és békésen beszélgettek. A maradékot elégették, majd lefeküdtek aludni.

„És történt éjfélkor, az Örökkévaló sújtotta mind az elsőszülötteket Egyiptom országában, a trónján ülő Fáraó elsőszülöttjétől a fogolynak elsőszülöttjéig, aki a börtönveremben volt.”

Zörögtek az Amrám ház ajtaján, a Fáraó hívatta Mózeset és Áront, akik legszebb álmukból riadtak fel. A Fáraó miután meghalt egyetlen fiú gyermeke, belátta, hogy engednie kell, különben teljesen eltűnik Egyiptom országa a héberek istenének akaratából. Távozzanak Izrael fiai Egyiptomból, vigyenek magukkal mindent, amit csak akarnak. A Fáraó azt mondta, ha legközelebb találkoznak, véget vet Mózes életének. Szerencsére ez nem történt meg, lehet számítani a Fáraó ígéreteire, amit sohasem tartott meg.

Mózes és Áron távoztak, közölték a jó hírt a néppel, akik gyorsan kapkodva összeszedték motyójukat és elindultak. Az egyiptomiak is sürgették őket, és odaadtak nekik mindent, amit a héberek elkertek tőlük.

„És fölszedte a nép tésztáját, mielőtt megkelt volna, sütőteknőit bekötve ruháikba vállaikon.”

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Hatszáz ezer katonakorú férfi, asszonyok, gyermekek, öregek és a hozzájuk csapódó idegen rabszolgák, akik szintén menekültek Egyiptomból. Körülbelül kétmillió ember ment az úton nagyjából Izrael tizenkét törzse szerint. Az idegenek igyekeztek összebarátkozni a mellettük haladókkal, akik egy idő után úgy érezték, hogy közék tartoznak.

Amikor elérték a sivatagot a legnagyobb melegben megpihentek, mert a nagy forrásban nem tudtak tovább vonulni. A magukkal hozott keletlen tésztából vékony lepényeket készítettek, ami a forró köveken hamar megsült. Ezzel csillapították éhségüket, és ittak rá vizet, ami a tömlőkben volt. Mikor enyhült a forrás tovább vonultak.

Az Örökkévaló haladt elől mutatva az útirányt, nappal felhőoszlopban, éjjel tűzoszlopban. Kerülő úton mentek, mert hiába hozták el a fegyvereket Egyiptomból, nem tudták használni azokat. A héberek politikailag megbízhatatlanok voltak az egyiptomiak szemében, mert attól féltek, ha háború törne ki, a héberek az ellenséghez csatlakoznának. Ezért volt tilos a hébereknek fegyvert birtokolniuk. A rövidebb út a filiszteusok mellett vezet el, de ott jól képzett hadsereg várta volna őket, ezért az Örökkévaló lakatlan területek között vezette a népet, egészen addig amíg el nem érkeztek a Sás tenger partjához. Itt letáboroztak, beszívták a friss tengeri levegőt és élvezték a szabadságukat.

A következő számban folytatjuk a kalandot....

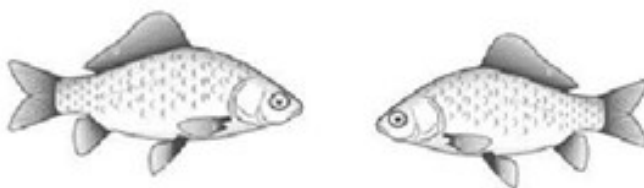
ZÁJIN ÁDÁR HALVACSORA

Körzetünkben a hagyományoknak megfelelően idén is rendezünk **ZÁJIN ÁDÁR** halvacsorát, melyre meghívjuk hittestvéreinket. A vacsorát **2023. február 27.-én hétfőn (17:15) minche és mááriv imádkozás után tartjuk zsinagógánkban.**

Dr. Shemesh Assaf a Szeretetkórház igazgatója lesz a vendégünk, aki 17:00 órától tájékoztatást ad a kórházi változásokról.

Vacsoravendégünk lesz Dr. Eröss Gábor Józsefváros alpolgármestere, valamint Iványi Gábor lelkész amennyiben Ukrajnából visszaér, ahol adományokat osztott szét.

Rendezvényünk ingyenes várjuk kilélek előljáróit és küldötteit is.

A héber betűk titkai

HÉ (ה)

A héber ábécé ötödik betűje, számértéke: 5. A prágai Löw rabbi magyarázata szerint a **hé betű** egy **dálet-ből és egy jud-ból** áll. A dálet vízszintes vonala a szélességet jelöli, míg a függőleges vonala a magasságot, melyek a fizikai, anyagi világ szimbólumai, a jud pedig az Örökkévaló, a spirituális valóság. A zsidók feladata nem más, mint összhangba hozni a két valóságot a micvák által, a fizikai világ megszentelése.

A haszid felfogás szerint a hé szimbolizálja a gondolatot, beszédet és cselekvést, a lélek három öltözetét. A két hosszabb vonal, a dálet vízszintes vonala jelöli a gondolatot, a függőleges a beszédet, míg a jud, a rövidebb vonal a cselekedetet. A vízszintes és függőleges vonalak azonos hossza a gondolat és a beszéd hasonló voltát mutatja, míg a kicsi, különálló jud pedig azt, hogy a cselekvés általában jóval nagyobb erőfeszítést kíván, ezért gyakorta sokkal kevesebb, mint amit az ember kigondol, vagy beszél.

A Talmud mondja, hogy a hé betű a tösvá (megtérés) lehetőségét rejt magában. Egyfelől alul nyitott, az embernek szabad akarata van rosszat tenni, lefelé süllyedni, nem állítja meg senki és semmi. Másfelől a hé felül is nyitott volta (ellentétben a n/het-tel, mely teljesen zárt felül) a kiskapu, lehetőség a visszatérésre az Örökkévaló világába. Káint figyelmeztette az Örökkévaló: „**Hiszen, ha helyesen cselekszel, felemelkedel, ha pedig nem helyesen cselekszel, az ajtónál hever a bűn (חַטָּה / hátát) ...**” (1Mózes 4:7). Mindkét betű, a hé és a het, alja, a bűnt (חַטָּה / hátát) szimbolizálja, a lehetőséget a rosszra, de míg a hé betűnél megvan a visszatérés lehetősége, addig a het-nél ez nem áll fenn. Ezt illusztrálja a macesz (kovásztalan kenyér מַצָּה / mácá) és a haméc / חָמֵץ (kovász) szavai. Mindkét szóban megtalálható a mem és a cádik, azonban a het és a hé betűk közötti különbség fontos tudnivalót hordoz. A haméc, a het-tel az emberi egót, felfuvalkodottságot jelöli, míg a macesz hé-je, a szerénységet, önzetlenséget, egy olyan embert, aki képes megbánni vétkeit és visszatérni Istenhez. Erre egy öntelt ember nem képes.

Itt kell megjegyezni, hogy a megtérés nem csupán a bűntől való elfordulást jelenti, hanem visszatérést az ember eredeti rendeltetéséhez, belső, isteni lényegéhez. A tösvá lehetősége még olyan emberre is vonatkozik, aki soha életében nem vétkezett, mint a cádikok. A Zohar elmondja, mikor a Messiás eljön pont a cádikokat veszi majd rá a megtérésre. Miért? Mert rádöbbennek arra, nem számít milyen magas, előkelő spirituális szinten van valaki, a jobbat is lehet még jobbat tenni, tökéletesíteni, egyre közelebb és közelebb kerülni az Örökkévalóhoz. „És szólt József a néphez: 'Íme, megvettelek benneteket ma és földeteket Fáraó számára, ímhol számotokra (הָא לַחֵם / hé láchem) vetőmag, vessétek be a földet.” 1Mózes 47:23. A hé betű a termékenység is szimbolizálja. A Kabbala szerint hé betű szimbolizálja az anyaméhet a gyermekkel: a dálet a méhet, míg a jud a gyermeket (יָלֵד / jeled).

Sára ősanya neve Sáráj-ból Sára lett, hé betűre cserélte a jud-ot az Örökkévaló, ezáltal vált képessé a gyermekszülésre. A négy ősanya közül hármójuk neve tartalmazza a hé betűt: שָׂרָה / Sára, רִבְקָה / Rivká, לֵאָה / Léa, továbbá Jákób két ágyasának nevei is: זֵלְפָה / Zilpá és בִּלְהָ / Bilhá, míg a negyedik ősanya, רָחֵל / Ráchel nevében, aki eleinte szintén meddő volt, nincs hé. Bilhá nevében kettő hé található, ami segített Ráchelnek és így ő is gyermeket szült.

A hé számértéke 5. A lélek öt szintjét jelöli, melyek: **nefes, ruách, nösámá, chájá és jöchidá**. Az ötödik, a legmagasabb szint, a jöchidá egyet, egységet jelent. A lélek ezen része tartalmazza azt az isteni szikrát, részecskét, mely minden zsidóban ott van, és amely egyesíti őt az Örökkévalóval. Ez által lehetséges az, hogy az élet adott, kritikus pillanatában, olyan zsidók is képesek feláldozni életüket az Örökkévalóért, akik talán soha életükben nem tartottak egyetlen micvát sem. Az öt, a megváltás öt poharát is szimbolizálja, melyet Széder este töltünk ki. Az első négyet megisszuk, míg az ötödiket Élijáhu próféta számára otthagyjuk. Élijáhu a megváltásnak és a Messiás eljövételének az előhírnöke, jöjjön el minél előbb, napjainkban!

Forrás (tfilin)

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND MÁRCIUS 1. – 31. KÖZÖTT

1.	szerda		7.00	17.15	8.
2.	csütörtök		7.00	17.15	9.
3.	péntek	♠ 17,12	7.00	17.30	10.
4.	szombat	TECÁVE SÁBÁT ZÁCHOR	8.00	17.45	11.
		vége: 18,19			
5.	vasárnap		8.00	17.30	12.
6.	hétfő	ESZTER BÖJTJE	7.00	17.30	13.
		vége: 18,06			
7.	kedd	PURIM	7.00	17.30	14.
8.	szerda	SUSÁN PURIM	7.00	17.30	15.
9.	csütörtök		7.00	17.30	16.
10.	péntek	♠ 17,23	7.00	17.30	17.
11.	szombat	KI TISZÁ SÁBÁT PÁRÁ	8.00	17.45	18.
		vége: 18,29			
12.	vasárnap		8.00	17.30	19.
13.	hétfő		7.00	17.30	20.
14.	kedd		7.00	17.30	21.
15.	szerda	ÁLLAMI ÜNNEP	8.00	17.30	22.
16.	csütörtök		7.00	17.30	23.
17.	péntek	♠ 17,33	7.00	17.45	24.
18.	szombat	VÁJÁKHÉL - PÖKUDÉ SÁBÁT HÁCHODES	8.00	18.00	25.
		Újhold hirdetés	vége: 18,39		
19.	vasárnap		8.00	17.45	26.
20.	hétfő		7.00	17.45	27.
21.	kedd		7.00	17.45	28.
22.	szerda	JAJM KIPPUR KOTAJN	7.00	17.45	29.
23.	csütörtök	ÚJHOLD	7.00	17.45	1.
24.	péntek	♠ 17,43	7.00	18.00	2.
25.	szombat	VÁJIKRÁ	8.00	18.00	3.
		vége: 18,49			
26.	vasárnap	NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE	8.00	19.00	4.
27.	hétfő		7.00	19.00	5.
28.	kedd		7.00	19.00	6.
29.	szerda		7.00	19.00	7.
30.	csütörtök		7.00	19.00	8.
31.	péntek	♠ 18,53	7.00	19.00	9.

Á

D

Á

R

N

I

S

Z

Á

N

Ismeretlen zsidók nyomában XX. Zsengeri Samu

Zsengeri Samu, *Singer Sámuel* (Pápa, 1840. október 18. – Budapest, 1924. március 21.) tanár, pedagógia író, lapszerkesztő.

Édesapja Singer Manó pápai tanító, aki Schloss Salamon tanítóval együtt alapította az első pápai izraelita magániskolát (1818), és tanító volt akkor is, amikor Löw Lipót főrabbinaként a városban élt (1846–1850); magyar honvédek állt, és harcolt az 1848–49-es forradalom és szabadságharcban. Édesanyja Krausz Julianna.

Iskoláit Pápán és Győrött végezte. Pesten az 1857-ben alapított Országos Izraelita Tanítóképző Intézetben tanítói képesítést szerzett és több település elemi iskolájában tanított. 1870-ben a fővárosba került s itt mint tanító, magántanulóként letette a gimnázium érettségi vizsgálatot, beiratkozott a pesti Magyar Királyi Tudományegyetem Bölcsészkarára, az egyetem sikeres elvégzése és középiskolai tanári képesítő vizsgáját követően doktorált (1878 – doktori-dolgozat: Lénárd és Gertrúd). – A budapesti ortodox zsidó polgári iskolában kezdett tanítani, rövidesen az iskola elismert igazgatója lett. Vezetése alatt kezdődött meg a tanítás az iskola új épületében, s lett az intézmény a magyarországi zsidó iskolák egyik legismertebbje (Budapest, Dob utca 35. – ma a Magyarországi Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség épülete).

Az 1850-es évek végétől minden nevezetesebb tanügyi mozgalomban részt vett. Ekkor kezdett el publikálni, és amikor Pestre került, akkor több lap munkatársa lett (pl. Nemzeti Újság, Népnevelők Lapja, Néptanítók Lapja, Paedagogiai Szemle, Pesti Hírlap, Pesti Napló stb.). A zsidó felvilágosodás képviselőjeként az országos magyar (vagy német) nyelvű budapesti izraelita felekezeti hetilapjaiban a különböző csoportok diskurzusait segítette megjeleníteni mind az integrálódó zsidóság, mind pedig a magyar társadalom felé. (Lapszerkesztései: Ungarisch-jüdische Schulzeitungot; Népnevelés; Szombati Újság – a zsidó vallási, községi, társadalmi és közművelődési hetilap (1882–1883); a három nyelven megjelenő Látogatók Lapja; Magyar Újság tanügyi rovata.) – A Népnevelő- és Országos Tanítóegylet fejlesztésében, a Magyar Paedagogiai Társaság alapításában érdemes munkásságot fejtett ki. A Társaság alakuló ülésén (1892. január 5.) a társaság rendes tagjává választották.

A magyarországi neveléstörténetben jelentős érdemeket szerzett azzal, hogy Johann Heinrich Pestalozzi műveiből a pedagógiai szempontból legfontosabbakat magyarra fordította és saját kiadásában megjelentette azokat. Fordításaihoz kutatásokat végzett Pestalozsi életéről, munkásságáról. Magyarázta az írásokat, és bár indokolt újabb fordításokkal pontosabbá magyarítani Pestalozzi gondolatait, ám munkájával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a 19. század második felében kiteljesedhetett Pestalozzi magyarországi hatása. – Nemcsak fordító-értelmező munkája, de kapcsolata a zürichi Pestalozzianummal, segítette a svájci pedagógus megismerését, és a Magyar Pestalozzi című folyóirat megjelenését (1897–1914?), majd a rövid életű Magyar Pestalozzi Társaság megalakulását, működését (1902–1906?).

Forrás: (wikipedia)

Jakov Katz: A magyar zsidóság egyedisége I. rész

A történészeket foglalkoztatja a kérdés, vajon éltek-e zsidók az első magyarok idejében az ország területén. Úgy tűnik, nem kizárt, hogy a magyar Alföldre már a római hódítás idején érkeztek zsidók. Ezek a letelepedések azonban a későbbi, a középkorban bizonyítottan létező zsidó letelepedésekhez hasonlóan, nem voltak elég fejlettek ahhoz, hogy egyedi hagyományukat átörökítsék az utódokra. Bárhogy történt is, a magyar történelem folytonosságát a másfél évszázadon át tartó török megszállás megszakította.

Uralmuk megszűntével a magyarok - s egyben a magyar zsidók - életének új szakasza kezdődött. Új arcok tűntek föl. A XVIII. század végén Magyarországon élő mintegy százezer zsidó a szomszédos nyugati Morvaországból és Csehországból, valamint Észak-Galíciából származott. Az osztrák uralom alatt megélénkülő magyar élet új gazdasági lehetőségeket nyitott meg azok előtt a helyi lakosok és bevándorlók előtt, akik élni tudtak velük, és akikben megvolt a kezdeményezőkézség; ez teremtette meg a feltételeit annak, hogy az 1848-as forradalomig és bizonyos mértékben még az 1867-es kiegyezés után is Magyarország idegen népességet fogadott magába. A török hódoltság öröksége, az elmaradottság leküzdése és a fejlett Nyugathoz való felzárkózás vágya lendületet adott a magyaroknak, és derűlátóvá tette őket.

Ugyanakkor a nyugatosodás folyamata, ellentmondásos módon életre hívta a magyar nemzeti újjáébredést. A nyugati gondolkodás- és viselkedésmintákhoz való igazodás ösztönzésére a magyar nemzeti újjászületés mozgalma független nemzeti keretek közt próbálta megvalósítani célkitűzéseit, először a magyar nyelv és kultúra, majd a politika területén. A magyar nyelvet, amely a XVI. és a XVIII. század között csupán köznyelvként funkcionált, az élet minden területén a beszélt és az írott kommunikáció eszközeként élesztették újjá. Az elit soraiban a történelmi emlékek tudatos ápolása az öntudatot hangsúlyozott nemzeti öntudattá fokozta.

A magyar nacionalista mozgalom egyedülálló volt a XIX. századi európai nemzeti mozgalmak között, amelyet a gyors fejlődés és a nemzeti öntudat látszólag semmiből való megteremtése jellemzett, radikális követelményeket támasztott követőivel szemben, ugyanakkor származásra való tekintet nélkül fogadta be az új követőket. A befogadáshoz elegendő volt, ha valaki azonosulni tudott a nemzeti szimbólumokkal és célokkal. Ehhez a nyitottsághoz szűk etnikai alap társult, amelyre építhetett, valamint a magyar és a többi nemzeti kisebbség - a szlovákok, a szerbek és a ruszinok - közti határösszemosódása. Mi több, Magyarország határai több német központot is magukban foglaltak, miközben a városi polgárság szintén német nyelvű volt. A magyar nacionalista mozgalmat azonban magyarosítási folyamat kísérte, amelynek ösztönző hatása alatt gyakran születtek személyes, öntudatos döntések a magyar kultúrával való azonosulás és a nyelv felvétele mellett. Ez a közeg ideális feltételeket jelentett a zsidók asszimilációjához, mind azokéhoz, akik már régóta Magyarországon éltek, mind pedig az újonnan érkezőkéhez. Bármely magyar nyelvű polgárt, aki hajlandó volt a magyar nyelv használatára és gyermekei magyar nyelven történő taníttatására készséggel tekintettek az izmosodó nemzethez tartozónak. A Morvaországban született Löw Lipót például huszonnégy éves korában lépett először Magyarország földjére, mégis hírneves szónokká és az 1848-as forradalom és szabadságharc lelkes támogatójává emelkedett. S miért is ne lett volna így? Mindent összevetve csak kevés olyan keresztény nemzeti vezető volt, aki azzal büszkélkedhetett, hogy az övéhez hasonló, tiszteletre méltó viszonyban állt a magyar nyelvvel. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a magyar zsidókat a többi kisebbséggel teljesen azonos módon ítélték meg. Lévén etnikailag és vallásilag is olyannyira

Jakov Katz: A magyar zsidóság egyedisége I. rész

idegenek, csak bizonyos fenntartásokkal fogadták el őket. Németországgal összehasonlítva azonban a magyar nacionalizmus kétségtelenül liberális és csaknem korlátozásoktól mentes volt. Németországban a nacionalizmust megelőző racionalizmus korszakában a zsidók csatlakozhattak az értelmiséghez, a nacionalizmus és a romantizmus felemelkedése után azonban csaknem teljesen kirekesztették őket. Magyarországon ezzel szemben a nacionalizmus liberalizmussal ötvöződött, s a zsidók irányában nyitottabbá vált.

A nemzeti mozgalom két vezetője, Széchenyi István gróf és Kossuth Lajos különbözőképpen viszonyultak a zsidókhoz. Széchenyi álláspontja feltételekhez kötődött, időnként látszólag antiszemita kijelentéseket tett, míg Kossuth támogatta a zsidók beolvadását és integrációját a nemzetbe azzal a feltétellel, hogy lemondanak minden olyan jellegzetességről, amely elkülöníti őket a keresztény magyaroktól. Mikor döntésre került a sor, ez utóbbi álláspont diadalmaskodott. 1849-ben Kossuth forradalmi parlamentje elfogadta az emancipáció alapelveit, amelyeket akkor ültettek át a gyakorlatba, amikor Eötvös József, a liberális gondolkodó és államférfi kiegyezett Ausztriával. A részvételnek azonban súlyos ára volt, hiszen a magyar nacionalizmus radikális alkalmazkodást várt el a nemzeti kulturális mintához, s megkövetelte az idegen eredetű etnikai és kulturális jelképek feladását. Ezt a feltételt Kossuth beszédeiben újra és újra említette, és az 1849-es forradalom emancipációval kapcsolatos országgyűlési határozata tartalmazott egy paragrafust, amely kötelezte a zsidókat egy rabbinikus gyűlés összehívására a zsidó vallás megreformálása céljából. Noha Eötvös és kortársai nem tekintették ezt előfeltételnek, mégis azt várták, hogy az emancipáció egy olyan folyamat kezdetét jelenti, amelynek befejezésekor a zsidó kisebbség teljesen beleolvad a magyar nemzettestbe. A magyar zsidóság helyzete hasonlított a forradalom utáni francia zsidóság helyzetére. A francia zsidók is azzal az elvárással kapták meg a polgárjogot, hogy idővel teljesen asszimilálódnak a francia kultúrához. A francia zsidók elfogadták ezt a feltételt és teljesen őszintén meg akartak felelni neki. A magyar zsidóság válasza az övékéénél változatosabb és összetettebb volt.

Az Európát érintő társadalmi és politikai átalakulások, amelyek a zsidó közösségi élet hagyományos formáit lebontották, valamennyi közösségben változásokat indítottak el. Magyarországon különösen intenzív volt a reakció, amely olyan szélsőséges állásfoglalásokat eredményezett, amelyek sehol máshol nem merültek fel. Voltak zsidók, akik önszántukból és teljes szívvel üdvözölték a felhívást, hogy vessék el a régit az új érdekében. A gazdasági növekedés és a zsidó letelepedés korlátainak megszüntetése Magyarországon egy egész nemzedékkel megelőzte az emancipációt, és sokféle pozíciót, foglalkozást hozzáférhetővé tett a zsidók számára. A zsidó energia, kezdeményezőkézség és gondolat nemcsak az üzletre, az iparra és a szabadfoglalkozásokra irányult, hanem a mezőgazdaságra is. Bár maguk a zsidók nem váltak földművelővé, földet béreltek, és az egyenlő jogok elnyerése után földbirtokosok lettek.

Azok, akik a maguk területén elég jól boldogultak - szemben a francia és a német zsidókkal -, nem úgy látták magukat, mint akik egy már meglévő nemzettesthez csatlakoznak, hanem mint teljes jogú társak egy új nemzeti társadalom megalkotásában.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

RECEPT-TÁR

Mézes-krémes cupcake

A Konyhafőnök VIP második helyezettje, Kardos Eszter, finom desszertje, ami egy igazi klasz-szikus újra gondolása.

Hozzávalók: 12 db cupcake-hez

Tészta:

- 115 g vaj
- 60 g kristálycukor
- 1 csomag vaníliás cukor (8 g-os kiszerezés)
- 3 db tojás
- 40 g méz
- 60 ml tej
- 200 g finomliszt
- 1 tk sütőpor
- 1 csipet só
- 1 db citrom reszelt héja

Krém:

- 500 g mascarpone
- 130 ml habtejszín
- 70 g porcukor
- 1 mk vaníliaaroma

Az összerakáshoz:

- 120 g baracklekvár
- 50 g étcsoki
- 1 ek holland kakaópor

Elkészítés:

A mézeskrémes-cupcake első lépéseként a vaját kihabosítjuk a cukorral és a vaníliás cukorral, hozzáadjuk a tojásokat és a mézet, és robotgéppel jól eldolgozzuk. Hozzáadjuk a tejet, a citrom reszelt héját, a lisztet, a sütőport, a sót, és simára dolgozzuk.

A tésztát egyenlően elosztjuk egy muffinkapszlik (muffin papír) bélelt 12-es sütőformában, és 185 fokra előmelegített sütőben, alsó-felső sütésen 17-18 perc alatt készre sütjük. Amíg sülnek a muffinok, elkészítjük a krémet: ehhez a mascarponét elkezdjük kihabosítani a tejszínnel, majd mikor már szép selymes, stabil krémalapot kaptunk, belekeverjük a porcukrot és a vaníliaaromát.

A krémet csillagcsöves habzsákba töltjük. A megsült és kihűlt muffinok tetejét levágjuk, az aljába belekenjük a baracklekvárt és visszarakjuk rá a tetejét. Rányomjuk a krémet, megszítáljuk kakaóporral és ráreszelünk az étcsokiból is.

Elkészítési idő: 40 perc

Sütési idő: 17-18 perc

Forrás: (streetkitchen)

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor V. rész

A zsidó népet nemcsak a németek pusztították a második világháborúban, hanem néhány kis skandináv országot leszámítva - ahol jelenléte nem volt számottevő - egész Európa. Szövetséges, megszállt vagy kollaboráns ország egyaránt. Az USA partjairól németországi kikötőkbe s onnan a haláltáborokba utasították vissza a menekülteket. Anglia a halálgyárak füstjétől a szemét törölgetve sülyesztette el a Palesztina felé tartó, a náci karmából kicsusszant zsidókkal megrakott hajókat, s azután is kipányvázta és visszafordulásra készítette vagy továbbra is a tenger fenekére küldte őket, miután kiderült, hogy az európai zsidóság java része elpusztult. A bombázó rajok üzemanyagát, amelyet bőven investálnak az arab olajért, a koszovói stratégiai pontok biztosításáért" zsidó életekért nem kockáztatták: nem rombolták le Auschwitzot, az oda tartó vasúti sínpárokat sem. Csak most derül fény a "semleges" Svájc, Svédország, Portugália zsidó vértől ragacsos üzleteire, mennyi ma prosperáló gazdagság eredeti forrására. Az ENSZ szavazással papíron engedélyezett egy zsidó államot, ennek ellenére az akkori Palesztina zsidó lakossága közel egytizedének életét feláldozva vívták ki az első győzelmet az arabok elleni függetlenségi háborúban. (Az összes elesett katona száma a mai napig 19312, de ez a szám mindennap növekszik.)

A "világtörténelem botrányának" sokkja után két emberöltővel - s ez visszaható erővel is leleplező, - elpárolgott a világ szolidaritása vagy inkább lelkiismeret-furdalása, ma más érdekek és értékek hajtják. Ezért fogalmazzák. szerkesztik át a megfordított előjelű narratívában a zsidókat Góliátnak, sőt: Káin kizárólagos utódainak - mintha nem mindannyian Káin leszármazottjai volnánk. Kihátráltak a zsidó ügy, a zsidó elbeszélés mellől - pedig voltak pozitív jelei, hogy fölgöngyölik és az eredeti források alapján írják újra az elbeszélést. (Ennek egyik felemelő jele volt a XXII. János által 1965-ben elindított folyamat a katolikus egyházban II. János Pál szentföldi útjáig, vagy a tény, hogy a szellemi diskurzus felfedezte vagy inkább feltámasztotta a "zsidó Jézust".) A visszahanyatlás leginkább láttató jele - ama sülyedő hajóról elsőnek menekülő állatkák hisztérikus riadalma és helyezkedése - az asszimiláns (liberális) zsidók (zsidó származásúak) reagálásai a millennium szentföldi fikciójára. Hisztérikus és neofita agresszivitással helyezik magukat távolságba él "lángoktól ölelt kis ország" és népe sorsától.

A zsidókétől? - A világ állapotától. Amihez oly tragikusan és oly felemelően hozzá van kötve a zsidók léte vagy küldetése. Kiválasztottsága. Békéről, politikusok, emberek felelősségéről beszélni: gyáva félrenézés. Aki az elmúlt évben a palesztin autonóm területeken tévét nézett vagy utcai járókelő volt - még ha ma vége szakadna is az erőszak folyamatának -, az az utódaival együtt még legalább három nemzedéken keresztül gyűlölni fogja a zsidókat, ha nem tovább.

Annyi borzalom esett meg e legutóbbi év alatt. S aki az elmúlt évtized, évszázad, évezred fikcióját látta, hallgatta, olvasta? A világ, mint nézőközönség, számára a konspiráló, gyilkos zsidók fikciójában beszéltek el ezt a történetet -kétezer éve.

Nincs - emberi léptékkal, logikával, előrelátással - megoldás. (Meváltás.) Ezzel kell szembenézni, hogy nincs. Előbb a világnak magával illene szembesülnie, hogy második millenniumán sem talál magában elég erőt, elszánást, hogy harmóniába, békébe kerüljön a zsidó néppel: civilizációja eredetével. Azaz: a saját azonosságával. Ez ennek a kétezer éves, Jeruzsálemben kezdődött s a mai napig ott vajúdó történetnek az igazi.

A zsidók számára Jeruzsálemből már nincs még egyszer visszaút. Csak odafele tartó. Mi lesz velü(n)k?

Jesája feltétele a mai napig is ugyanolyan érvényű, amikor erre a kérdésre több mint két évezrede feleletet adott, s a megváltást az ember természetének a megváltozásában, a "szentté változásban" látta. De a világ egy jottányit sem változott azóta, ahogy a próféta megtapasztalta és leírta: "majd, ha lakozik a farkas a bárányal, és a párdac a kecske fiúval fekszik, a borjú és az oroslánkölyök... Nem ártanak és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén, mert teljes lészen a föld az Úr ismeretével, mint vizek a tengert beborítják ... "

VÉGE

Göncz Árpád köztársasági elnök beszéde

GÖNCZ ÁRPÁD KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK BESZÉDE CSURGÓN 2000. ÁPRILIS 18.-ÁN

Kedves Barátaim!

Nagyon-nagyon örülök, hogy ötvenöt év múltán sor került erre a "**rendhagyó történelemórára**". S nagyon-nagyon sajnálom, hogy "**rendhagyó**", hiszen ennek rendesnek és hétköznapiak kéne lennie, amely minden osztályban elhangzik. Nagyon-nagyon örülök, hogy ismerős és kedves arcokat látok itt, akiről tudom, hogy olyan az eszük járása, mint az enyém. És nagyon-nagyon sajnálom, hogy ilyen kis számban vannak jelen azok, akik számára valóban "**rendhagyó**" történelemórát kéne tartanunk. Látok diákarcokat is, de sajnos keveset.

Mégis azt remélem, hogy ezt a "**rendhagyó**" órát tanévről tanévre, minden iskolában és minden osztályban meg fogják tartani: arról a történelmi útról, ami oda vezetett, ahova vezetett, s ami a közös európai történelmünknek talán a legmélyebb pontja és legmélyebb szégyene. Amivel az emberiség első döbbenetében talán megpróbált szembenézni, de helyre tenni mindmáig nem tudta pontosan. Mi sem itt, Magyarországon. Tudjuk-e, mit jelzett nekünk 1945, mit jelent azóta ezzel a tudattal együtt élnünk? ... s nem tisztáznunk teljesen, az azóta is tartó hatásait, és a belénk rágódott emlékét? Ami talán épp azért rágódott belénk és mérgez, mert nem voltunk képesek magunkból kibeszélni. 1922-es vagyok, tehát fiatalságomban éltem át: számomra ez a kor maga volt az iszonyú valóság. Rengeteg hozzám közel álló embert érintett. A magyar társadalom huszonöt esztendősi eróziójának a végpontját jelentette, a társadalom teljes erkölcsi szétesését. A hatszáz ezres szám csak szám. A tény az, hogy itt nemcsak hatszáz ezer ember életéről volt szó, hanem egy teljes társadalom széteséséről.

Mire idáig eljutottunk, az ország magyarul beszélő, magyar tudatú magyar közössége szétszakadt, három csoportra szakadt. A halálba üldözöttekre és a halálra kínozottakra, az üldözőkre és az üldözést helyeslőkre, s harmadikként azokra, akik szerettek volna tenni ellene, mint ahogy meg is próbáltak tenni. Nem mondom, hogy túlnyomó számban voltak, szó se róla. Hiszen ellenszegülni életveszélyes volt. A társadalom erre a döbbenetes folyamatra - ami gyakorlatilag négy hét alatt zajlott le, és körülbelül négyszázötven-ezer embert érintett - nem készült fel. Lelkileg sem. Legfeljebb azok, akikben élt a gyűlölet, és elszánták magukat, hogy az eszközei lesznek az embertelenségnek. A kívülállók az üldözők és az üldözöttek között voltak, akik részvétellel, közömbösen vagy a kezüket tördelve figyelték, hogy mi történik! Elenyésző volt azok száma, akik valóban segíteni tudtak. Még ha akartak is. Igazolványokat gyártottak otthonukban, rendházakban, kórházakban. Rejtegették az üldözöttek azon számbeli töredékét, amely végül túlélte a deportálás rettenetét. Ők a pusztá létükkel egyvalamit bizonyítottak: azt, hogy az élet végül is erősebb, mint a halál. Ezzel mindenképpen tisztában kell lennünk. Isten akarata: az élet erősebb a halálnál, erősebb, mint a gonoszság, és erősebb, mint a gyilkosok minden összesített ereje. Aki akkor élt, emlékszik arcokra, emlékszik a menetekre, emlékszik a tehetetlenségre, a kínszenvedésre.

Emlékszik arra a "**kitűnően működő**" közigazgatásra, amelyik minden segítséget megadott a több száz ezer magyar ember halálához. Emlékszik arra az erőszakszervezetre, amely kíméletlenül, durván és nyersen minden segítséget megadott magyar emberek megöléséhez. Emlékszik rá, hogy ez

Göncz Árpád köztársasági elnök beszéde

volt a történelmünkben az első magyar hadsereg, amely embereket hívott be és vitt ki a frontra azért, hogy saját maga pusztítsa el őket. Ami elég volt ahhoz, hogy ezzel önmagát szétzüllessze, és az önnön morálját aláássa. Ez a magyar történelemnek is - engedjék meg, hogy azt mondjam - a mélypontja volt. Innét teljesen feltápáskodni mindmáig nem tudott. Szembenézni - könyörtelenül szembenézni - e tényekkel mindeddig nem tudott.

A pápa példája és Stockholm üzenete talán lehetővé teszi, hogy legyen merszünk kíméletlenül szembenézni vele. Nem sértődött, nem magunkat kímélve, hanem az élet védelmében, hogy egyszer s mindenkorra levonjuk a tanulságot: ez többé nem történhet meg! Amiben a holokauszt több évezred tömeggyilkosságait és néppusztításait is fölülmúlja, az a tökéletes cinizmusa. Abban, hogy ember és ember között alacsonyabb és magasabb rendűt vélt felfedezni, abban, hogy tökéletesen érzéketlenül, nagypari módszerekkel pusztította az emberek tíz- és százazereit.

Abban, hogy felsőbbrendűsége tudatában erre jogot érzett. Egy olyan eszmerendszer alapján, amely az emberségből tökéletesen és teljesen kivetkőzött. Százazres nagyságrendű emberpusztításokat láttunk már a történelemben, de azokat többnyire indulat vezette. Ezt nem: ezt a hideg és embertelen gyűlölet.

Ezzel a ténnyel mindenféleképpen szembe kell néznünk, s túl kell lépnünk rajta egyszer s mindenkorra, mert mindaddig, amíg önmagunkban ezt nem tisztázzuk, ugyanennek a veszélye itt Magyarországon, Európában és a világban fennáll, azt pedig nem engedhetjük meg. Egy valamit tudnunk kell; az eszmék tovább élnek, mint ahogyan tovább él az emberiség is. Az eszméknek - az ordas eszméknek is - felezési idejük van. Amit gyorsítani is, lassítani is lehet, de teljesen kipusztítani sohasem. Jó, ha ezzel tisztában vagyunk.

Ha Európában ma körbe nézünk, azt látjuk, hogy a háborútól nem érintett országoktól a háborús veszteségekig és a háború győzteseiig minden országban ismét felütötte a fejét a gyűlölet. És ez a gyűlölet életveszélyes. Európa nem engedheti meg magának, hogy ennek tápot adjon. Szívemből remélem, hogy az európaiság és a fejlődés elég erős lesz ahhoz, hogy a gyűlöletnek útját állja erőszak nélkül is.

De a veszélyére fel kell készülnünk, a veszélyére gondolnunk kell, mert a maradéka itt él közöttünk. Ez a tudat volt az, ami a Szentatyát vezette, amikor emlékezetes szavait kimondta. És meggyőződésem, hogy ez tette szükségére ss é a stockholmi értekezletet.

Szeretném, ha ezt valamennyien megjegyeznénk. Az életünkről, a gyermekeink életéről, az unokáink életéről van szó. Nem zsidókról és "nem zsidókról", nem "alacsonyabb rendű és magasabb rendű" nemzetekről, nem "másként gondolkozókról", hanem az embertelenség és az emberség küzdelméről. Minden vallásfelekezett, Isten szavát hirdető minden embercsoport igazáról.

A Sátán gyűlölködésével szemben. Nem vagyok pap, de engedjék meg, hogy ezt fehéren-feketén kimondjam, mert úgy érzem, hogy ki kell mondanom.

Forrás: (mej)

Egyértelműbb izraeli állásfoglalást sürgetett Ukrajna mellett két izraeli képviselő

Egyértelműbb izraeli állásfoglalást sürgetett az ukrajnai háború ügyében Ukrajna mellett az izraeli parlament, a Kneszet két, Ukrajnából származó képviselője kijevi látogatásán hétfőn – jelentette a Jedioth Aharonot című újság hírportálja, a Ynet kedden.

Volodimir Zelenszkij órákkal Joe Biden amerikai elnökkel folytatott tárgyalása után fogadta Juli Edelsteint és Zeev Elkint.

“Örülök az izraeli közeledésnek, de konkrét lépéseket is szeretnék látni” – mondta nekik Zelenszkij a Ynet szerint.

A találkozón szóba került az Ukrajnának nyújtott izraeli segélyek növelésének ukrán igénye, az iráni rakéták és drónok elleni katonai védelmi eszközök kérdése, illetve az Irán elleni izraeli-ukrán együttműködés fontossága.

“Felelősségre kell vonni minden háborús bűnöst” – mondták az izraeli politikusok, és nyíltan elítélték Oroszországot. Izrael jelentős humanitárius segélyt nyújtott és nyújt Ukrajnának, de szerintünk ez nem elég. Növelnie kell az Ukrajnának nyújtott támogatását, sokkal többet tehet és kell is tennie, mint eddig – mondta Edelstein és Elkin.

“Vannak olyan pillanatok a világtörténelemben, amikor lehetetlen egyszerre két széken ülni. Parlamenti képviselőként mindent megteszünk az Ukrajnának nyújtott izraeli támogatás jelentős növeléséért. Támogatjuk a gyakorlati együttműködést Izrael és Ukrajna között a légvédelem és rakétaelhárítás terén, valamint egyéb katonai védelmi területeken” – közölték Zelenszkijjel.

Edelstein a kormánykoalícióban részes jobboldali Likud párt politikusa és a Kneszet külügyi bizottságának elnöke. Korábban Elkin is a Likudban volt, de kivált belőle, és jelenleg a Beni Ganz vezette Nemzeti Tábor pártszövetség képviselője, azon belül a Gideon Szaár elnökletével működő Új Remény párt politikusa. Mindketten a Szovjetunióban, a mai Ukrajna területén születtek, és vezető szerepet játszanak a Kneszet Izrael-Ukrajna parlamenti baráti társaságában.

Forrás: (Shiri Zsuzsa MTI)

Az első haszid bírónő a New York-i legfelsőbb bíróságon

Ruchie Freiernek keményen kell zsonglörködnie a bírói feladatai, a gyerekei és egy kizárólag nőket tömörítő szervezet alapítójaként. A titok szerinte egy nagyon támogató férj és egy támogató anya.

Rachel "Ruchie" Freier volt az első haszid nő, akit a New York-i Legfelsőbb Bíróság bírójává választottak. Ez csak egy a sok dolog közül, amellyel a hatgyerekes anya felülírja a vallásos zsidókkal kapcsolatos előítéleteket. Freier megalapította a B'Derech nevű nonprofit szervezetet is, amely a haszid közösség serdülőinek oktatását segíti. Mentős lett, miután segített megalapítani az Ezras Nashim-et, egy kizárólag nőket tömörítő sürgősségi mentőszolgálatot. Különböző szerepeit az Isten szolgálatának vágya egyesíti, írja a ynetnews.com.

Számos könyv és tévésorozat jelent meg a zsidókról, akik elutasították a haszidizmust. Mi a véleményed a haszidizmus negatív megítéléséről a médiában?

Úgy gondolom, hogy a közösségi médiának köszönhetően a haszidok jobban láthatók, és sok félreértés kezd tisztázódni. Bár sok előnye van az elszigeteltségnek, vannak bizonyos dolgok, amelyeket fontos, hogy ismerjen a külvilág.

Ön az első haszid, aki számos szerepet betölt egyszerre nyilvánosan. Van-e önnel szemben olyan elvárás, hogy az összes haszidot képviselje a közéletben?

Mindig nagyon világossá teszem, hogy csak a magam nevében beszélek. De ha kimondom a saját véleményemet, az sok korábban zárt ajtót nyit meg. Tehát az emberek informális szinten fordulnak hozzám bizalommal, és én szívesen meghallgatom őket. De csak Istennek tartozom a válaszokkal.

Tágítja azt a kört, amit a nők számára elfogadhatónak tartanak a közösségében? És szembeül-e bármiféle kritikával, támadással?

A bírói munkámat nem érte kritika, viszont a női mentőszolgálatot igen. De az embereknek meg kell érteniük, hogy a haszidok nem alkotnak monolit egységet. Nem mindig értünk egyet mindenben. És ez teljesen rendben van.

Hat gyermeke van, unokái, karrierje és jelen van a közéletben. Hogyan tud zsonglörködni az idejével?

Egy lényeges dolog van, hogy van egy nagyon támogató férjem és egy támogató anyám. Ha nem kapod meg a családot, a szeretteid támogatását, akkor valóban hegymenetben mész előre, így viszont nem. És a másik dolog, hogy sokat imádkozom. Mert csak azzal a szándékkal teszem, amit teszek, hogy megszenteljem Isten nevét. Ez az egyetlen célom. Nem anyagi haszon miatt teszem ezt. Azért teszem, mert úgy érzem, minél jobban megértjük egymást, annál több hidat lehet építeni. Sokféle közösséghez beszélek, és mindig azt mondják, mire befejezem a beszédet, hogy több a közös bennünk, ami összeköt, mint ami elválaszt.

Forrás: (akibic)

SPORT HÍREK

Budafok – MTK Budapest 0-1 Az MTK Budapest kezdőcsapata az alábbi: **Rác- Poor, Bobál, Szépe, Vadnai - Kata, Horváth, Stieber – Kovács, Németh, Zuigéber**

Szakmai igazgató: Horváth Dávid

Az NB II 24. fordulójának kilenc vasárnapi mérkőzésén a második helyen álló MTK Budapest a viharos időjárás miatt néhány percre félbeszakított találkozón nyert Budafokon.

Összefoglaló:

44. perc: Poór fejelte előre a labdát, Németh megelőzte védőjét, majd Zuigéber elé tálalt, aki 12 méterről kilőtte a jobb felső sarkot. (0-1)

Edzői nyilatkozat: A szembeszel is komoly kihívást jelentett, ám miután ráérezünk, hogyan tudjuk kihozni a labdát, kiderült, hogyan lehet gólt szerezni. Örömmel, hogy a védekezésünk is stabil volt. Folytatjuk a munkát, mindenki a legjobbját szeretné nyújtani, hogy bekerüljön a csapatba. Továbbra is cél megnyerni a bajnokságot és visszajutni az első osztályba.

Budapest Honvéd – Debrecen 2-3! A Honvéd kezdőcsapata az alábbi: **Szappanos - Lovrics, Prenga, Tamás, Doka - Gomis, Capan, Mitrovic – Kocsis, Domingues, Lukics**

A labdarúgó NB I 20. fordulójában a Honvéd 3–2-re kikapott odahaza a Debrecentől. Öt gólt hozott a Honvéd és a Loki bajnokija – és micsoda gólokat.

Összefoglaló:

27. perc Sós bal oldali beadását Dorian Babunski hét méterről a kapu bal oldalába fejelte, vezet a Debrecen (0–1)

47.perc: Mitrovic végzett el szabadrúgást a jobb oldalról, lágyan a védők mögé ívelt, Lukics levegőben ballal középre passzolt, az érkező Brandon Domingues pedig két védőt és Megyeri kapust is megelőzve 5 méterről a hálóba lőtt. (1–1)

54.perc Nenad Lukics kapott egy remek indítást Dominguestől, a védők hiába üldözték, házi gólkirályunk 15 méterről bal külsővel a bal alsó sarokba lőtt. (2–1)

72.perc Szappanos a tizenhatos vonaláról pontatlanul passzol, Babunski pedig 30 méterről az üresen maradt kapu bal oldalába ívelt. (2–2)

86. perc Varga Kevin indította Loncart a bal oldalon, aki középre passzolt, Mance pedig talppal húzta el a labdát a kifutó Szappanos mellett, majd a hálóba továbbított. (2–3)

Edzői nyilatkozat: „A mérkőzésről csak annyit tudok elmondani, hogy mi veszítettük el azt, de mondhatjuk, hogy közelebb állunk a győzelemhez, mint a vereséghez. Nagy helyzeteket hagytunk ki, amelyeket előtte jól építettünk fel. A találkozó első 25 percével vagyok elégedetlen, de nem tudom a játékosaimat hibáztatni, megfordítottuk a meccset, vezettünk, irányítottuk a találkozót. Nagy lehetőséget hagytunk ki 2–2-es állásnál, ez volt az a kulcspillantás, amikor feje tetejére állt a játék képe.”

SPORT HÍREK

Barcelona – Cadíz 2-0 Barcelona: Ter Stegen – Garcia, Koundé, Christensen, Balde– De Jong, Roberto, Gavi – Torres, Lewandowski, Fati.

Vezetőedző: Xavi Hernández

Barcelona: takaréklángon égve is megvan a három pont. A spanyol labdarúgó-bajnokság (La Liga) 22. fordulójában a Barcelona 2–0-ra megverte odahaza a Cádizt.

Összefoglaló:

43.perc: Lewandowski fejese után, a kipattanó mindenki lába mellett elment, azonban Sergi Roberto (FC Barcelona) le tudott rá csapni és közvetlen közletről a hálóba vágta a labdát. (1-0)

45+1.perc: Robert Lewandowski (FC Barcelona) szépen veszi át a labdát, majd szép lövést ereszt meg és a védjegyének mondható mozdulattal a kapu bal alsó sarkába lő. (2-0)

Xavi: „Második félidőben csökkent az intenzitás és a tempó, ez normális, hiszen rengeteg meccset játszottunk, a fáradtság látszik, de végül nyertünk 2-0-ra. A Cádiz a végén veszélyes volt, de összességében elégedett vagyok, tetszett a dinamika és a játék. Még mindig nyolc pont az előnyünk. Támadunk a szisztémánk szerint, a védekezés más tészta. Ansunak kellemes Robert Lewandowski mellett játszania. Sergi, Frenkie... jók voltak. Torres talán ma játszotta legjobb meccsét nálunk. Az első félidő kiváló volt”.

Elche –Espanyol 0-1 Espanyol: Fernandez – Olivan, Calero, Cabrera, Gil – Melamed, Darder, Vilnicus, Vidal - Braithwaite, Puado.

Vezetőedző: Diego Martínez

A spanyol labdarúgó-bajnokság (La Liga) 22. fordulójában egygólos győzelmet (1–0) aratott az Espanyol az utolsó helyen álló Elche ellen.

Összefoglaló:

23. perc: Sergi Darder (Espanyol) szalamoszott át a védők között, majd hatalmas lövést küldött kapu felé, amely a bal felső sarokba ment. Edgar Badia esélytelen volt a lövéssel szemben. (0-1)

Az első félidő kiegyenlítően alakult az Elche és az Espanyol között, majd a második játék-részben az Elche előtt adódtak jobb lehetőségek. A mérkőzés hajrájában *Sergi Darder* bombagóljával azonban megszerezték a barcelonaiak a három pontot, még reménytelenebbé téve ezzel az Elche helyzetét.

Edzői nyilatkozat: **Az első félidőben több lehetőségünk is volt gólszerzése, de Martinnak nem sikerült belőni a helyzetét. Puado is lőhetett volna egy gólt, de ez is kimaradt. A hazaiak is próbálkoztak, de a védekezésünk rendben volt. A második félidőben kontra játékra álltunk be, szerencsére a végén Darder gólja mindent eldöntött. Gratulálok a fiúknak igazi 6 pontos meccs volt.**

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Feb. 24. – 2023. Márc. 03.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
24. péntek	7:00	17:00
25. szombat	8:00	17:15
26. vasárnap	8:00	17:15
27. hétfő	7:00	17:15
28. kedd	7:00	17:15
01. szerda	7:00	17:15
02. csütörtök	7:00	17:15
03. péntek	7:00	17:30

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
24. péntek	17:02	25. szombat	18:09
03. péntek	17:12	04. szombat	18:18

POÉN SAROK

Valamennyi zsidó ünnep rövid összefoglalója:

- Meg akartak minket ölni.
- Nem sikerült.
- És most együnk.

Események

Kedden tartott Jahrzetot Dr. Goldberger Tamás édesanyja emlékére, a reggeli imádkozás befejeztével tikunt adott Ágival (testvérével) együtt, aki süteményeket készített.

Jahrzeitot tartott Bihari László úr anyai nagymamája után. Mivel, hogy kórházba kellett mennie a közösség tartotta meg a megemlékezést.

Ugyanezen a napon tartott Jahrzetot Szinetár Péter úr az édesapja emlékére.

Badacsonyi Ferencné tartott Jahrzeitot a 80 éve elhunyt édesapja emlékére, betegsége miatt a kile tartotta meg.

Borivás előtti áldás:

בָּרוּךְ אַתָּה ה'
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי
 הַגֶּפֶן

Báruch Átá
Ádonáj Elohénu
Melech HáOlám,
boré pri há-
gáfen.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt március 1.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor